Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1215

Tòa báo: 62-63, Rue du Coton, Hanoi

Directeur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

HANOI

	1 an	6 mois	3 mois	1 mois	Hors de la Ville 1 an	Etranger 1 an
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	12 $ 00
Các làng và các công-sở	»	6 . 00	6 . 00	6 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 00	3 . 00	3 . 00	3 . 00	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 00	1 . 00	1 . 65	3 . 00
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 50	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

ANNONCES

Décomption A raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,065 de large.

Une seule insertion, . . . 0 $ 30 la c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 la c/m
Réclame dans la 2e page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Mấy có khiến cho nghề buôn của mình chưa thịnh-đạt được?

Từ ngày có câu « Việc buôn ta giữ làm đầu, mỗi nghề cũng ghé địa-cầu một vai » không nhớ từ đâu phát xuất, thì nghề đi buôn ở nước ta không lấy làm hèn hạ như xưa nữa; mà nhất là từ ngày sinh ra cái phong-trào đề-chế hàng Tàu đến giờ thì nghề đi buôn của người mình xem ra mình cũng đã biết chuộng đôi chút.

Những xét kỹ ra thì ở nước mình về văn đề gì cũng vậy, chỉ thấy náo-nức, sôi-sẳng được lúc đầu, rồi tắm lòng sốt sẳng ấy lại thấy dần dần nguội lạnh đi mất. Như là sau khi xảy ra chuyện đề chế ở Saigon thì đâu đâu cũng thấy bàn đến việc buôn, việc lập thương hội, đề mau mau thu lại cái lợi-quyền bị nắm ở trong tay các Chú kể đã bao nhiêu năm. Ngay ở Hanoi thấy đùng đùng nổi lên đến hơn sáu mươi hiệu cao-lâu Annam mà không đầy nửa năm trời lại thấy dần dần đóng cửa hết. Đến cả những bậc phú-thương, những nhà đại tư bản cũng thấy bàn mở thương-cục với ngân-hàng, chương trình hội Lợi chung đã làm xong, cổ-phần đã thu được chia tư một phần mà rồi cũng lại không thành. Sau cái phong-trào chén cà-phê ở Saigon đưa lại đó, lòng người đang náo-nức về thương quyền với thương lợi mà việc mở mang buôn bán cũng chưa nhất quyết thì biết rằng cái tư-cách đi buôn ở nước mình còn phải học tập nhiều.

Nghề buôn bây giờ, trừ ra một vài công ti lớn khá dĩ gọi là cạnh-tranh với người được, chẳng qua mới là buôn bán lắt-nhắt quanh quẩn với nhau trong nước mà thôi.

Tấm lòng sốt sẳng với việc buôn tính ra nước đã được non một phần chia tư thế-kỷ rồi, mà nghề buôn vẫn chưa được chân-hưng thì bắn có nhiều cớ gì ngăn trở, mà có lẽ là những cớ sau này:

Không tin nhau. — Cứ như cái sở nhà giàu có hiếm hoi như nước ta thì phỏng được mấy nhà mở được những cuộc buôn lớn mà không phải chung phần góp vốn lập nên thương-hội, mà đến cả những nước bên Âu Mỹ người giàu hàng triệu kẻ biết bao nhiêu cũng còn phải hùn phần mới làm nên việc lớn, huống chi là ở nước mình. Thế mà mình hễ động có hợp-cổ hùn phần dựng nên công-ty này khác thì các ông trong hội đã thấy chực lừa nhau từng miếng để cắt cẳng lẫn nhau, thành thử trong hội dù có người ngay thẳng có công-tâm cũng khó lòng mà đứng vững được. Ta thử ngẫm xem mình có mấy hội là tránh được cái nông-nỗi ấy không. Bởi vậy mà bây giờ hễ ai thấy nói đến mở hội là sun lòng chột dạ ngay. Như thế thì cái tội của những kẻ manh-tâm lừa dối, khiến cho người sau sinh lòng nghi hoặc chẳng phải là tội nặng lắm ru? Và chăng những kẻ đã dùng cách gian trá quỉ quyệt lừa người mà làm nên giàu có thì không bao giờ khá được, tức như lời ông Janvier diễn-thuyết tại hội Khai-trí vừa rồi thì các nhà đại phú-thương bên Âu-Mỹ, như vua Thép, vua Dầu hỏa, vân vân đã từng nghiệm ra rằng những kẻ vì lừa dảo mà làm nên giàu có thì cái giàu ấy cũng không bền được. Điều ấy thật hợp với cái lý-thường ở Á-đông ta lắm.

It vốn buôn. — Như trên kia đã nói, người giàu ở nước ta thật là hiếm hoi lắm, cho nên những người có tư-cách buôn được phải cái nỗi ít tiền cũng đành thúc thủ mà thôi, có lập hội đi vay thì biết vay vào đâu được? Vay ở ngân-hàng Đông-Pháp ư? Phải là người đại tư-bản mới vay được mà lại phải cầu cạnh bao nhiêu người bảo lĩnh mới xong. Mà vay ở các nhà sét-ti-da thâm hay đa vàng lãi mười phần — hay là tính năm theo lối tây thì nói rằng lãi trăm hai mươi phần, — thì mấy lúc mà vỡ nợ! Phi vay đỗ vào sông bạc hay là đổ vào cái hang cái hố nào thì đổ nhà buôn nào dám trả lãi đến hai phần một tháng. Bởi vậy mà chừng nào chưa có một nhà ngân-hàng riêng của người mình giao dịch với các nông gia, thương gia nước mình, hoặc là nhà ngân-hàng Đông-pháp chưa mở lòng dễ-dãi với người mình thì việc buôn của ta chưa thể nào khuếch trương thành cơ sở to-tát được.

Không biết chiêu khách. — Không nói đến những cửa hàng buôn bán lối cũ quen thói dong dưa, khách vào hàng không mua thì lườm nguýt, trả rẻ hi nói chưa, song chính những hàng mở theo lối mới, tự đắc là cải-lương, mà phần nhiều cũng hờ hững với khách mua hàng, không biết chiều chuộng những người bước chân đến cửa hàng mình. Nếu ta xét kỹ mà xem thì ta sẽ nhận ra rằng sự chiều khách cũng không phải là không có, nhưng chỉ được buổi ban đầu mà thôi, đến khi hàng bán đã chạy rồi, nhà hàng đã nhờ về khách mà kiếm được cái tư bản kha khá rồi, thì bấy giờ không buồn tiếp khách nữa, ai đến mua hàng thì cho đầy tớ hoặc trẻ con ra tiếng tiếp mà mình thì cứ chốm chẹ ngồi nhà trong truyền phán ra ngoài. Ta chẳng từng thấy ở Hà-thành biết bao nhiêu hiệu lúc ban đầu thật là phát đạt mà sau phải đóng cửa cũng là vì cái thói chênh mảng hững hờ với khách mua hàng đấy ru? Về điều ấy ta còn phải học lối buôn của người Âu-tây nhiều. Trong bài diễn thuyết về đạo-đức trong nghề buôn của ông Janvier tại hội Khai-trí bữa nọ, ông có thuật chuyện một ông chủ hàng hiệu lớn ở Luân-đôn, chỉ vì hiệu quên gửi một cái đồ chơi ngày lễ Noël của một đứa trẻ con một bà khách đến mua hàng, khiến cho khách nổi giận mà ông chủ hiệu phải thân hành lấy ô-tô đưa đến tận nhà cho kịp ngày. Cái lối chiều khách của người ta như thế thì làm gì mà việc buôn chẳng phát đạt được? Khách vào hàng không bao giờ để phải ra không, hay là phải ăn bận điều gì, đó là cái cách tiếp khách của các nhà buôn Âu Mỹ vậy.

Không dám mạo hiểm. — Đông tiền là huyết mạch của việc buôn, mà tiền thì những người cần dặn không trông vào đâu được, những người có tiền thì lại không dám mở-mang những việc lớn chỉ biết cho vay lãi ăn chắc mà thôi, mà vay lãi nặng thì ngoại những người làm việc nhà nước ăn lương tháng, những người đánh bạc, thì có ai nữa? Đi buôn ngoại quốc cũng không mấy người có chí nghị đến, chứ đừng nói là đi thực. Cứ rụt-rè như vậy thì nghề buôn không bao giờ khuếch trương lên được.

Không biết giữ danh-dự cho nghề mình. — Những người nhờ vả cái nghề của mình mà làm nên giàu có, khi được vinh hoa về nghề rồi, lại phụ nghề ngay, có ai gọi bằng ông buôn hàng này, ông buôn hàng nọ thì lấy làm thẹo, làm giận, mà chỉ muốn cho người ta gọi bằng cái chức gì của mình, bằng cái hư hàm của mình. Những đó là cái tật chung của các hạng người trong xã-hội mình bây giờ chứ không phải là riêng của nhà buôn. Như một ông thông sở này, một ông ký sở nọ thì lại tìm cách dìm hẳn cái chức thật, cái nghề thật của mình đi, mà chỉ xưng hô bằng cái hàm mượn, như ông Hàn này, ông Thị nọ, vân vân. Còn cái danh dự của nhà buôn thì thật ít người biết chuộng, biết quí. biết bảo tồn cho nó, hình như là chẳng qua thì thế mới phải đi buôn, hay là hết cách xoay nghề làm quan không được mới phải đi buôn.

Tôi có được biết một vị quí quan, một hôm nói chuyện đến việc buôn của người Nam mình, ông có ý than hộ mà nói rằng: « Việc buôn của người Nam còn lâu mới phát đạt được, là vì không mấy người có chí lập thân trong nghề buôn, tôi xem ra thì người Annam bắt đắc dĩ mới chịu đi buôn, chứ thật tâm chỉ mượn làm quan mà thôi. Này ông thử xem, ông chủ công ti kia, buôn bán đương phát tài đáo-để, mà vì thử bậy, gió được đi tri huyện hay đi tri-châu thì ông ấy cũng từ giã công-ti ấy ngay cho mà xem. Nghề buôn mà bị nhà buôn khinh rẻ như thế thì nghề buôn mau chấn-hưng thế nào được? Ngày xưa ở bên Pháp nghề buôn cũng coi làm nghề hèn, nhưng từ thời đại Cách-mệnh chi liệu thì đã biết lấy làm quí, cho nên từ đó trở đi mới dần dần chấn-hưng được. »

Ý vị thay lời nói ấy! Tưởng các bực thanh niên ta mai sau có định đi buôn phải nên chú ý làm vậy.

Những cái cớ nó khiến cho việc thương-mại của ta chậm tiến tất còn nhiều, kỳ giả không phải là nhà sành buôn, cho nên không biết hết được, chỉ xét nghiệm thấy điều gì thì đem tấm lòng thành thực mà phô trần với các nhà buôn ta đó thôi.

L. S. B.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

HAVAS

Paris ngày 4 Août 1923

Ý với Anh

Trong bức thư của chánh-phủ nước Ý phúc lại nước Anh có nói: Chánh-phủ Ý hợp ý với chánh-phủ nước Anh về việc chánh-phủ ấy cố gắng để lo toan cho các nước khỏi găng nhau, và để in phục lại nền kinh tế Âu-châu, nhưng về các phương pháp nên dùng thì còn phải bàn lại chưa quyết định. Nước Ý cũng rõi ngày nay cái vấn đề bồi thường, và cái vấn-đề trái khoản phải giải quyết làm sao cho được công bằng và phải trả tính cho nước Đức thi-hành các điều-khoản của ước ấy đã cam-đoan.

Paris ngày 5 Août 1923

Việc trong các hạt trú binh

Có người ném một quả bôm ở chỗ lính Pháp đi qua. Sáu người dân Đức và người lính Pháp bị thương song không nặng lắm. Nhiều người phải bắt.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 4 Août 1923

Bức thư của nước Pháp trả lời nước Anh về cái vấn-đề bồi-khoản

Theo như ý chánh-phủ Anh muốn, chánh-phủ Pháp đã công-bố bức thư của Pháp phúc lại các bức thư ngày 13 Juin và 20 Juillet của chánh-phủ Anh. Trong bức thư phúc lại ấy chánh phủ Pháp có nói bản chánh phủ xin ghi nhận lời chánh-phủ nước Anh tỏ ý muốn hiệp ý đồng tâm với nước Pháp và bản chánh-phủ cũng in trí rằng cái vấn-đề bồi-khoản ngày nay là một vấn-đề rất khẩn-cấp phải giải quyết ngay cho xong, song bản chánh-phủ xin nhắc lại những điều trái lời hội nước của nước Đức làm cho nước Pháp phải tự chiếm lấy các khoản bảo chứng theo như các điều khoản trong bản-nghị. Cái mục-đích việc trú-binh trong hạt sông Rhur là để thúc giục cho nước Đức phải mau lòng trả nợ. Lúc nước Pháp thi-hành việc ấy, nước Anh không có phản đối chi, đến nay việc ấy đã ra một việc đã nhiên rồi, mà cái nguyên do việc ấy chẳng qua chỉ là bởi nước Đức dụng tâm không trả nợ mà thôi. Nước Đức nộp được bao nhiêu, thì quân trú-binh sẽ rút về ngần nấy. Bề nước Đức cứ thôi việc chống cự lại một cách thụ động, thì việc kinh tế trong nước sẽ hồi phục lại ngay. Trong bức thư ấy, chánh-phủ Pháp lại còn xin chánh-phủ Anh giải mấy điều cho rõ nghĩa thêm, đại-khái như việc trong cái khoản thanh toán tài-chính của chánh-phủ Anh bản, có nói đến các trái-khoản của Đồng-minh nợ lẫn nhau hay không.

Các báo Pháp nói: Cứ xem bức thư của nước Pháp, thì rõ nước Pháp sẵn lòng thương-nghị với chánh-phủ Anh cho được thành công vậy.

Người Đức bị thủy một chiếc tàu lớn

Các xưởng đóng tàu bể ở Vulkan tại Stettin mới hạ thủy một chiếc tàu lớn có bốn boong gọi tên là tàu *Stuttgart*. Tàu ấy có 170 ca-bin hạng nhất, 377 ca-bin hạng nhì, 963 chỗ hạng ba, và đóng 352 người làm. Trong bài diễn-văn của viên xã trưởng thành Stuttgart đọc trong khi đặt tên cho tàu ấy, có nói: Chẳng bao lâu nước Đức sẽ khôi-phục được cái địa-vị cần thiết trong các nước có nhiều tàu bể, và chẳng bao lâu nước Đức sẽ hưởng được những nước được hơn tạm thời nước Đức ngày nay.

Việc lao động ở nước Pháp

Cứ theo như một bài tài cáo của bộ Lao-động thì từ ngày đình chiến đến giờ cái nạn rượu chè đã giảm đi nhiều, mà thợ thuyền cũng chăm chỉ làm ăn hơn. Hiện hết thợ thuyền không ngày bỏ thứ hai nữa. Số cửa hàng rượu ngày nay giảm đi nhiều, mà người ưa rượu phải bắt cũng ít hơn trước. Xét ra nhân-dân dùng rượu nho nhiều, thay cho các thứ rượu mạnh.

Bordeaux, ngày 6 Août 1923

Lễ tang quan Thống-linh Harding

Chánh-phủ Pháp có nghị-định rằng ngày cất đám quan Thống-linh Harding các công sở sẽ kéo cờ rũ

LỊCH-SỬ QUAN THỐNG-LĨNH HARDING VÀ QUAN THỐNG-LĨNH CALWIN COOLIDGE

Trong số báo trước, bản-quán đã đăng tin quan Thống-linh Harding tạ-thế, và quan Thống-linh Calwin Coolidge lên thay, nay xin lược-thuật cái lịch-trình của hai người như sau này:

Ông Harding trước có Thống-linh ngày 2 Novembre 1920 Trong 531 phiếu dự-bảo ông được 391 phiếu. Ông xuất thân là một viên thư-ký nhỏ tại nhà báo Marion Daily Star, sau ông lên chức chủ bút, và chủ-nhiệm nhà báo ấy.

Ông là người châu Ohio, thuộc về chính-đảng Cộng-hòa. Sinh-thời ông thường nói ông rất qui mến nước Pháp. Ông tạ-thế về bệnh đau tim. Trong khi ông đi kinh-lược, bệnh tình ông đã nặng lắm, song ông nhất định theo đúng chương-trình đã định trước, và đi đến đâu phải diễn-thuyết, ông cũng diễn-thuyết không bỏ bài nào, các nhà trong-y đã từng can ngăn, nhưng ông không nghe. nên về sau bệnh tình nặng quá, không cứu được nữa.

Ông Calwin Coolidge cũng trúng-cử phó Thống-linh ngày 2 Novembre 1920. Cứ theo như pháp-luật nước Hoa-kỳ, thì ông được lên thay chức cho ông Harding. Ông thuộc về đảng Cộng-hòa. Ông vốn tính lãnh-đạm, nghiêm khắc, ý mình nghiêm khắc đối với mình, và nghiêm-khắc đối với những kẻ cứu-địch với mình. Ông là người có tính bảo ông giống ông Lincoln ngày xưa.

Khi ông sung chức Toàn-quyền ở châu Massachusetts, ở đấy có nhóm lên cái nạn quá-kích, thì ông liền quyết ra tay trừ tiệt hẳn ngay.

HÀI ĐÀM

Kiếm một nghề ăn sướng

Mấy đứa vô-lại, tính lười biếng mà rất hay ăn. Một buổi ngồi bàn nhau kiếm một nghề gì không phải làm khổ nhọc mà được ăn sướng.

Bàn rằng:

— Hay mày-mò chạy quan?

— Xu đâu! tài đâu! lão!

— Hay đi ăn cắp?

— Nó tóm được thì tù!

— Hay đi làm giặc..?

— Nó bắt được thì chết!

— Hay đi làm thằng quít cỏ đào?

— Hứ! đê tiện lắm!

— Thế thì. . . . hay đi làm an? — Đồng-thanh đáp: tượng-sách! làm sướng lắm! nhàn! sướng! mà nhiều cái thú. . . !!

Tàng-Thanh

BẮT ĐƯỢC THUỐC PHIỆN LẬU Ở HỒ BẮC

Bây giờ đương giữa mùa thuốc phiện, mà họ làm hết sức để đem ngầm thuốc lậu vào Lưỡng. Trong 3 tháng kể từ ngày 20 Juin trở về trước, nhà Thương-chính bắt được 40 lần; mà bắt được càng ngày càng thêm nhiều ra. Bắt được ở tàu *Wanhsien* 7 lần và 70 lạng thuốc lậu, ở tàu *Hsin-Hsingtung* 4 lần và 70 lạng, và ở tàu *Meiren* 12 lần. Ở tàu *Alice Dollar*, đã khám thấy 21 cái rương, 6 cái sọt và 1 cái bì đựng 9 tạ thuốc phiện. Ở tàu *Wanhsien*, thì thuốc phiện giấu ở chỗ rất dày, mà ở tàu *Alice Dollar* thì lại tìm thấy thuốc phiện ở trong buồng chứa than. Từ ngày 21 Juin, bắt được cả thảy 35 tạ thuốc lậu. Hiện giá thuốc phiện bây giờ là 2 đồng bạc một lạng, thuốc phiện bắt được đó tính ra cũng đến 150.000 đồng.

Một cái vốn quí nhất ở đời

Thông hiểu kinh sách, xuất khẩu thành chương, văn hay chữ tốt, làm ruộng nhiều tiền, nhà ngói cây mít, khéo tay nhanh trí, tính xảo một nghề, tiền bạc đầy nhà, xu hào chẳng kẻt, thế là những cái vốn to của người đời. Nhưng nếu chỉ có những vốn đó mà không có vốn lãnh, hay gọi cho phải là thiếu cái vốn luân-lý (capital moral) thì dẫu có những cái vốn trên kia to lớn thế nào mấy lòng cũng không nhàng không giữ cho được bền lâu để lưu-truyền cho con cháu, mà lại thành ra hư hỏng nữa. Chẳng thế sao ta để ý mà xem thấy: 1·) Nhiều kẻ có tài, nói trôn như nước chảy, viết nhanh như máy chạy, mà không những không được kẻ vì người nể, trên yêu dưới trọng, lại phải bà con anh em công kích, thậm chí quay lưng đi để tránh nết mặt ngông nghênh, bịt tai lại để khỏi nghe câu nói xấc xược. Ấy cũng tại thiếu cái vốn luân-lý, mà thành ra có tài quá cậy tài, làm bộ kiêu căng, lên mặt hay chữ, chẳng kính người trên, khinh thường người dưới, coi người bằng nửa con mắt, mà đến nỗi bị người ta ghét không làm gì gì được. Đáng tiếc thay!

2·) Nhiều ông nông gia, làm thóc nhiều tiền, vườn rượng mênh mông, thẳng cánh cò bay, cứ vì không có cái bằn lĩnh luân-lý mà thành ra xa hoa lười biếng, cờ bạc rượu chè, chơi bời đủ thứ, rồi đến nỗi ruộng bết tiền không, phải trắm điều cực khổ. Đáng tiếc thay!

3·) Lắm ông thợ kia tuy là khéo tay nhanh trí, kiếm nay kiếm khác, tính xảo lạ thường mà chẳng nên công cán gì, cả đời lay nhay. lười nhiều, được bữa sáng lo bữa tối, cũng do không có cái bằn lĩnh luân-lý mà thành ra đổi giá man trá, quỷ quyệt liều lĩnh, đến nỗi mất tăm tin cậy, không có ai dùng được. Đáng ngán thay!

4·) Võ văn người buôn to bán lớn, tiền nghìn bạc vạn, nhưng vì không có bằn lĩnh luân-lý nên sinh ra bụng tham làm điều dối, mua thừa bán thiếu, nói nhời gọt, nhời nhe không, mà không ai giao dịch với nữa rồi hóa ra vong gia thất thổ. Đáng ngán thay!

Vậy thì thế nào người đi học hay làm ruộng, hay đi buôn, hay làm thợ, muốn nhờ được thiên-tư minh-mẫn, tài giỏi hơn người, hoặc được tư-bản để đương sinh-nhai, muốn cho nhà cho nước trông cậy được, thì ai cũng phải có cái bằn lĩnh luân-lý mới mong sau này thành người có ích được.

Cái bằn-lĩnh luân-lý mới thật là cái vốn quí nhất ở đời.

Trần-lão Bio.

MỘT CÁI KHI-CẦU KHỔNG-LỒ

Londres 27 Juillet. — Chánh phủ Anh để cho chế một cái khí-cầu lớn năm triệu thước khối, và bề dài cũng bằng cái tàu *Mauretania*. Việc chế khí cầu ấy giao cho một công-ti, vốn được 600.000 tiền-linh (livre sterling). Hiện đương khảo sát về sự lập ra một đường không trung từ nước Anh đến Ấn-độ chạy độ một trăm giờ đồng hồ, tức mỗi thì một tuần lễ một lần, rồi sau thì một tuần lễ hai lần.

Cái khí cầu sắp sửa chế ấy chở được một trăm năm mươi người hành khách và mười tấn thư từ, một giờ bay được 80 hải-lí, chế đến một năm rưỡi mới xong. Người ta ước rằng từ nước Anh sang đến Ấn-độ, đi bắt 74 giờ và tiền cước một người hết độ 70 đến 80 tiền-linh. Khi cầu ấy đi được hai nghìn năm trăm dặm cần phải nghỉ. Hễ thuộc về việc binh linh thì Chánh-phủ giữ cái quyền riêng được đòi dùng khi cần ấy.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tri-Quyên sưu-tập

Đề mục: **Vịnh Văn-miếu Hà-nội.** — Đã có một câu phê : « *Nghìn năm văn vật đất Thăng long* » xin nối thêm 7 câu nữa cho thành bài thơ.

Giải thưởng của Ngô-nương : Kính biếu một thứ trong văn phòng tứ-bảo như quản bút, lọ mực, hoặc cái chặn giấy bằng bạc, v. v. đáng giá 10 đồng. Trong các báo quốc-văn như *Nam-phong*, *Hữu-thanh*, *Trung-bắc*, *Thực - nghiệp*, *Khai - hóa* hễ người trúng giải thích thứ báo nào thì xin kính biếu trong 10 năm.

Giải thưởng thêm của bản-quán : Ngài nào có thơ đăng ở bản-báo mà giật được giải thưởng của Ngô nương thì bản-quán xin kính-tặng thêm một bộ *Đông-dương tạp-chí* toàn tập và các thứ sách khác của bản-quán ấn-hành như Ngự lâm-pháo-thủ, Nam-sử yếu-lược, Mai-nương-lệ-cốt, Thuyền-tình bề-ái và Tái-sinh-duyên, v. v. cả thảy đáng giá là 60 đồng.

Thơ thi

CCXXII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngung-nga cỏ mấy trùng.
Trên gác Khuê-văn hơi gió thoảng,
Bốt hàng Kiếu-mộc bóng trăng lồng.
Cang thường từng trải bao Lê Lý,
Tang hải vì dâu vẫn Nại Nùng.
Trời đất hãy còn còn đạo-học.
Ngoại gì Á-đủ với Âu-phong.

Tú-tài, Nguyễn-Kỳ
Làng Yên-quyết, Hà-đông

CCXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Tôn-giáo trời riêng cõi Á-đông.
Khánh ngọc chuông vàng xưa bến Tử,
Quan giám miếu đẹp trước non Nùng.
Treo gương triết-lý soi Tân học,
Dựng cột cương-thường chấn hối phong.
Chín nhận cung tường là đấy đấy,
Mấy người vào cửa khỏi ngoài trông.

Tú-tài, Nguyễn-đình-Lương
Làng Yên-quyết, Hà-đông

CCXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cả như in mực Hóa-công.
Bề học mỗ mang trăn bốn Nhị,
Rừng nho tưởng tượng ngất non Nùng
Chói Lê gốc Lý hương thêm ngát,
Giá Á mưa Âu tốt nhuần nông
Càng giồng Lạc Hồng càng của thánh
Sân đua kỷ-niệm để soi chung.

Nguyễn-xuân-Long
Làng Yên-quyết, Hà-đông

CCXXV

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Đàn hạnh ai gây chốn Nhị Nùng.
Cây cỏ khác đâu sân cối thất,
Cang thường như vẫn cảnh qui-mông.
Gió Tân lồa Hạng riêng trời Bắc,
Hoa Lý hương Lê ngát bể đông.
Tang hải dù dâu nên nếp cũ,
Làm gương kim cổ để soi chung.

Nguyễn-văn-Hợp
Làng Yên-quyết, Hà-đông

CCXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo đèn đài cõi Á-đông.
Luân-lý chưa phai nền cựu tập,
Cương-thường còn nức ngọn tân-phong.
Ngày-ngà cây mọc tường cao thấp,
Hàng-dẫng bia trơ lớp trập trùng.
Nết chữ Khuê-văn còn tỏ mãi,
Không-Trình muôn thuở khói nhang chung.

Ngọc-Chất, Thanh-hóa

CCXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cửa Khổng thực là cửa lễ chung.
Vậy rất nguồn Thù trần suối Nhị,
Miếu thờ cõi Việt giáp non Nùng.
Gác-Khuê bút vẽ mờ mây gấm,
Bia Hoạn tên ghi nhạt nét hồng
Từ Lý đến nay dường cột vững.
Vững thì bề-học đi mênh mông.

Đào-tự-Như
Nhu-phương, Văn-giang, Bắc-ninh

CCXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải mấy mưa âu đạo vẫn sùng.
Cơ-chỉ trang hoàng nơi thăng-điện,
Cang-tường trực rỡ vẻ hòa phong.
Kia non Nùng-linh bao nhiêu tuổi,
Này chốn Văn-đàn đã mấy công.
Trải Lý, Trần, Lê nay đến Nguyễn,
Bia xanh ghi tiếc vững như đồng.

Lâm-thị-Trang
56, Rue du Fer, Nam định

CCXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thanh-miếu rầy xem luống chạnh lòng.
Sóng gợn làn văn dòng nước Nhị,
Đá trơ bia kỷ đỉnh non Nùng.
Dựng nên lễ phạc đây là trước,
Mỗ lỗi y quan để phải không.
Nào kẻ sùng văn người trọng đạo,
Ai không gắng sức với gia công.

Lương-duyên-Hoàn
Thừa-phái phủ Nam-sách

CCXXX

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Thành trạch xưa nay tiếm gội chung.
Thà Tử xa khơi nguồn học-vấn,
Nhị Nùng rộng mở đạo trung-dung.
Tang thương trơ trơ một vừng nguyên-khí,
Sự-nghiệp chia đôi đứng héa-công.
Vai nhận cang thường nơi thăng địa,
Mấy người được của để mà trông.

Ng-mậu-Bộ
54, Rue Jules Ferry, Hanoi

CCXXXI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngay nga vẫn bởi sùng.
Nguồn đạo sâu khơi làn Tả-thủy,
Nền văn cao dựng ngọn Nùng phong.
Bể vương biển cải bao triều khác,
Thiên địa lưu hành một khí chung.
Cũng mặc lửa Tần bên vách Khổng,
Còn dài Á-đủ với Âu-phong.

Ký-tiếu, Ng-mậu-Ngọ
54, Rue Jules Ferry, Hanoi

CCXXXII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu này nơi kỷ niệm chung.
Phú mỹ rạng treo gương quốc túy,
Cao kiến vững giữ nếp nho-phong.
Trồng hồi nhà Giám âm còn nẩng.
Chữ tạc vườn Ba dâu chửa phong.
Đạo thánh ai ơi là đạo rộng
Gọi hồn nước cũ tỉnh ta trông !

CCXXXIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu y nguyên dấu đạo đông.
Bốn mặt cỏ-tường mưa gió trải,
Một nền quốc-túy khói hương chung.
Nải Nùng sông Nhị bao mờ cạn,
Nhà Giám vườn Ba thả đoài trông.
Gương cũ còn treo còn vận sự,
Còn dăng thiên-lý rọi tương lông.

Đỗ-Hai

CCXXXIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Nỗi tiếng làng nho có nhớ không ?
Đạo thánh hễ vì thời thế đổi,
Lòng người kết chặt giải tương đồng.
Hia hia gió thổi hồn say tỉnh,
Khấp nhánh tường đông vẻ mận nồng
Kim cổ cổ kim là thế thế,
Bảo tồn quốc-túy nhẫn-nhe cùng.

Vũ-tự-Tiếp
Directeur d'école Elémentaire
Gia-viễn, Ninh-bình

CCXXXV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Cảnh tượng đầy nên tạc để lòng.
Cỗ tích còn in nền quốc-túy,
Sinh-từ chưa lạt dấu hương phong.
Rừng nho thấm thoắt bao thu trải,
Đạo thánh đời đào bốn bể trong.
Gió Á mưa Âu thêm nhuần vẻ,
Đường đi lối lại những thong dong.

Phạm-bình-Thuần au Trésor Hanoi

CCXXXVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu mạo qua xem luống ngậm lòng.
Rạng vẻ khoa danh bia thánh Lý,
Gây nền văn-hóa cõi trời Đông.
Ve than cuộc thế khan lời khác,
Quốc cọi hồn nhe lẫn tiếng đồng.
Dặn hỏi chủ-trương ai đó tá ?
Lâu vân gác thánh đá rêu phong.

Tạ-đình-Tường
16, Bd Đồng-khánh, Hanoi

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán giải đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cái giấy quán báo, chứa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quán báo.

Nếu có không gửi tiền theo thì cứ đổi chỗ ở mà không báo cho báo-quán biết thì báo-quán không chịu trách nhiệm về sự báo mất.

VĂN UYỂN

Vịnh hoa sen

Cát lầm chìm lộp bấy lâu nay,
Gặp nước rồi ra mới lộ bày.
Nhị sói những phường thời hết mỡ,
Chi lau mấy kẻ dễ ngang mày,
Rập rìu lũ bướm chừng e vắng mặt,
Vo vẩn làng chơi chực mó tay.
Thời-vận nỗ-nang ai chẳng vậy,
Bàn tho cũng dám rước lên ngay.

Nhủng chàm khôn rửa

Ương cây không bật đã nên tài,
Kẻ nhổ người trồng sự bởi ai,
Cả nỗ đã nên người có bụng,
Xa lo còn sợ rỗ không quai,
Đời đương duyên trái mình chưa hận
Một khối tình chung chị đã hài,
Mấy kẻ ở đời ngoan thế nhỉ,
Ương cây không bật đã nên tài.

Ngọc-quan, Vũ-Tích

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 5 Août 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 $ 66 và 8 f. 80 kể từ ngày 6 này.

Tin tàu. — Tàu *Iberville* tới Haiphong buổi sáng ngày 6 Août 1923.

Số bạc làm cho Đông-pháp. — Trong năm 1922 số bạc đồng, bạc bảo và xu làm cho Đông pháp cộng là 3.489.023 *francs* 37 *centimes*. Những số ấy là :

5 812.311 đồng vân.
22.380.600 đồng một hào.
8 850.117 đồng xu.

Xe lửa trượt bánh. — Chuyến xe lửa chở hàng ở Lạng-sơn về Bắc-giang hôm thứ bảy 4 Août, khi đi đến ki-lô-mét 133 + 800 vào khoảng ga Lạng sơn và Ban-thi bỏi hai giờ chiều thì hai toa chở gạo bị trượt bánh ra ngoài đường sắt, toa trước bị trượt cả bốn bánh, còn toa sau chỉ trượt hai bánh thôi.

Gần 2 giờ chiều thì toa máy ở Lạng-sơn chở thợ và đồ dọn xuống làm cả đêm mới ghi nổi hai toa lên được. Lúc bánh xe trượt thì tài-xế hãm được ngay, nên toa không đổ, thiệt hại không mấy tỷ và cũng không việc gì đến người cả.

Chuyến xe lửa 1 giờ ở Hanoi lên đến đấy phải chuyển xe khác, hành-khách phải đi bộ chừng một trăm thước.

Nhưng đến hôm nay thì đã thông đồng được như cũ rồi.

Có một ông Tây cần dùng một người ta biết làm boy. Chỉ dùng trong khi đi tàu bể từ Haiphong đến Saigon mà thôi, vào khoảng 10 đến 15 Août này.

Hỏi tại : số nhà 12, phố hàng Bạc, buổi trưa từ 12 giờ đến 2 giờ ; chiều từ 5 giờ đến 7 giờ. 3646

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trùng-trị xử những việc sau này :

Án cắp đường. — Tên Ng-v-Nguyên và tên Ng-v-Niêu, không nghề nghiệp gì mỗi đứa đương đội một đồng bạc giấy ở chợ Hôm thì có người mặt-thám trông thấy ngờ là bạc ăn cắp đến hỏi thì lấy tiền thú nhận ngay là ăn cắp của người đi đường. Hiện khám ở trong mình thấy mỗi đứa có một con dao dùng để đi xẻo đấy. Tòa phạt tên Nguyên 4 tháng tù vì trước đã can án rồi và tên Niêu 2 tháng.

Việc thông-gian. — M. Hoàng-văn-H... kiện vợ cả tên là Hoàng-thị-Thọ rằng vợ cả thấy lấy vợ lẽ thì ghen tuông, bỏ nhà đi, rồi phải lòng giai để mặc đứa con và xin tòa phạt vợ về việc thông-dâm ấy và bắt phải bồi những tiền phí về việc cưới. Bởi người vợ thì khai rằng M. H. lấy vợ hai rồi ruồng rẫy không nhìn gì nên có thuê nhà buôn bán sinh nhai mà hiện đứa con ấy để với M. H... từ khi nhẩy còn làm việc ở tỉnh Tuyên-quang, chứ không phải lòng ai cả. Tòa hỏi nguyên bị chứng tá rồi hoãn lại để nghị án.

Vô ý làm người bị thương. — Ng-văn-Can cầm máy ô-tô đương đi đường ở tỉnh Hà-đông gặp xe tay tránh sang bên tay trái đụng phải một người đàn-bà tên là Thị Xuyến ngã ra đường bị thương. Tòa phạt Ng-v-Can 25 quan.

Khai sinh giả mạo. — Lê-trung-Hòa là trưởng phố hàng Nón cùng những người có tên ở dưới này bị thưa rằng Phạm-đình-Đạt ở làng Quán-linh tỉnh Bắc-ninh, có 2 người con tên là Cát và Quyên muốn cho làm linh khố đỏ, đến nhà trưởng phố nói làm cho hai tờ khai sinh ở Hanoi để tiện việc xin, trưởng phố tham tiền cho tìm những người ký tên làm chứng tên là Hội, Vinh, Cần nhận là đẻ ở Hanoi rồi mình áp triện vào những tờ khai sinh. Đến lúc xét ra thì hai người con lại có nộp 2 tờ khai sinh tại quán có lý-trưởng nhận thực. Tòa hỏi những người bị can cùng chứng tá rồi hoãn để nghị án.

Còn nhiều việc nữa chiều hôm nay đăng xét.

CAO BẠCH

Ở khu đất section K số 178 ở làng Thanh-Giám (Route de Sinh-Từ, N° 101, 6ème quartier) mà chúng tôi tậu của ông Guyot d'Asnières de Salins vào ngày 9 Août 1921 thời có ba ngôi mộ.

Nay chúng tôi cần dùng đến đất ấy, vậy xin bá-cáo xem ở gần ở xa có ai nhận ba ngôi mộ ấy không hễ nhận thời xin đến ngay mà cất đi chỗ khác, còn trong văn-khế cũ để thường là mộ của người Khách họ Lý vì là người chủ trước mà bán cái khu đất 178 (section K) cho ông Guyot d'Asnières de Salins là ông Lý-Hòa-Thịnh và ông Lý-Hàn-Kỳ.

Chúng tôi hạn cho trong một tháng, kể từ hôm nay 31 Juillet 1923 trở đi, nếu không có ai nhận thời chúng tôi lấm phúc tự khắc bốc lên nghĩa-địa Quảng-Đông ở Quảng-Bá (Hà-đông).

Cay, Ninh et Cie
3643 *95, Route de Sinh-từ*

Tin nước — Ngày 3 Août quan ký-sư lục-lộ đi xét để có điện về sở lục-lộ Hanoi rằng hữu-ngạn sông Thái-bình vỡ tại Trang-bà, cách phía dưới ngã ba sông Đuống và sông Thái-bình chừng 10 kilomètres và lụt ngập đến một nghìn mẫu tây (hectares) và hiện đã cho lấp cái cống đó lấy.

Ở Phả-lại các phố ngập đến 50 phân.

Đường số 17 tiếp giáp với số 18 cũng ngập đến 300 thước.

Trường Cao-đẳng Pháp chính: — Trong số báo ngày 1er Août đăng tên những sinh-viên trúng-tuyển trường Cao-đẳng Pháp-chính được bổ tham-tá còn bổ sót một người nữa là M. Ng-duy-Tuyển bổ đi Trung-kỳ, vậy nay thêm vào cho đủ số.

Vào nhỏ ra to — Tối hôm qua, có một bọn cướp vào một nhà làm cau đối ở bàng Gai, lôi chủ nhà chực trói để lấy của, không ngờ nhà chủ cũng khỏe giằng được hỏ hoán lên thì người ta đổ đến bắt được một đứa.

Sáng hôm nay sở Mật-thám lại bắt được mấy đứa nữa đem cho nhà chủ nhận mặt và đã cho tống giam cả.

Một cách chiêu khách. — Hôm nọ bản báo có thuật chuyện một người buôn hàng là M. Chương-văn-Sanh ở Phú-thọ xuống mua hàng, vào một hiệu Khách ở hàng Ngang có bỏ quên trong hiệu một gói giấy bọc tất cả là 310 đồng. Đến khi nhớ lại hỏi thì hiệu ấy cứ việc chối biến đi. Người mất của đi thưa thì nay sở Cảnh-sát đã cho bắt giam chủ làm công hiệu ấy là tên Ypo-yoc-Sune 17 tuổi ở nhà số 27.

VI ĐI XA MA BAN,
DỊP TỐT NÊN MUA NGAY !

Một cái xe ô-tô kiểu nhỏ, 2 chỗ ngồi, chạy còn tốt lắm, đèn điện.

Giá : 800 $ 00

Hỏi tại : Xưởng AVIAT, Hanoi.
3642

Nạn xe tay. — Con đường hàng Đồng rẽ ra hàng Vải và hàng Cuốc lúc nào nước bẩn thỉu cũng đọng lại và thỉnh thoảng đua ra những mùi ô nể thật là khó chịu cho những nhà gần đấy. Nhất là về mùa nây lại càng khổ nữa.

Và lắm khi ở đấy xảy ra những nạn xe đáng ghê đáng sợ. Kéo xe qua đấy mà không cẩn thận thì xe đổ ngay.

Hôm qua vào hồi 11 giờ trưa có một cái xe sắt qua đấy cũng bị đổ. Trong xe có hai người ngồi, nhưng cũng may không ai việc gì, chỉ bị một mẻ sợ xanh mặt thôi.

Ước ao rằng sở Lục-lộ nên lưu-tâm mà lấp cái vũng lầy đi cho khỏi xảy ra những tai nạn ấy.

P. N. B.

Làng Thuyền-quang và Thế-giao. — Vì mấy trận mưa to vừa rồi, ở làng Thuyền-quang và Thế-giao đường lối bị sụp và bờ ao mông mênh những nước ; có nhà nước ngập vào trong nhà, có nhà nước lên đến bờ hiên ; trông tình cảnh rất là khổ sở ; và lại nghe nương cấy hai làng ấy thì không có mấy, nếu có thì tại hại đến đâu. Nhưng khổ một nỗi sáng ra, đàn ông, đàn bà, con gái đi làm ăn buôn bán, phải lội lộm bộm, bước thấp bước cao, có ông ngại lội phải mắc thuyền bơi ra tận Văn chỉ gần nhà thương chữa mất. Đường lối đi lại tệ quá, chỗ thì gỗ, chỗ thì lên mấy cả một quãng đất, có chỗ thì trai ốc đi lại đau chân thêm nữa, đến lúc tạnh ráo một tí thì dân làng có ai dám chung nhau tu bổ đường lối đâu, có lắm khi họ lại đắp cấu sơ rau hoặc sơn-nhật bản, chỉ độ giảm ba hôm thì thôi thật là bẩn thỉu quá chừng.

Xét ra ở đâu mà lắm nước thế, là vì mưa chẳng được mấy hạt, phần nhiều là các cống rãnh ở các phố đều đổn nước vào một cống mà chảy suốt cả về bờ ao hai làng ấy nên mới ngập lụt khổ sở như thế. Vậy mong rằng sở Lục-lộ nên tra ngòi thế nào mà mở thêm cống rãnh cho nước nó lưu thoát chảy ra nơi khác một lí, nếu cứ để như thế mãi thì hóa ra hỏ sơ ở hai làng ấy xưa nay là một khu chứa nước của các phố chảy về đây sao. Còn như đường lối bề khi tạnh ráo thì dân làng nên bảo nhau đắp cao lên mà đi thì hay hơn. Mong thay!

Tân lai báo

Ngạch thư-ký tòa Sứ. — MM. Trần-văn-Trương, Nguyễn-cao-Thọ đỗ thư-ký ngạch tòa Sứ bữa nọ mọ đều được bổ thư-ký tập sự tòa Sứ.

Nghỉ phép. — M. Vũ-đăng-Hương thừa phái hạng nhất tại châu Yên-lập (Phú-thọ) được phép nghỉ 29 ngày.

Thưởng hàm. — M. Phạm-duy-Định, thư-ký tại Lai-châu, quán làng Phượng-vĩ, phủ Thường-tín (Hà đông) được đặc cách thưởng hàm tăng cửu phẩm văn giai.

BÁN HAY CHO THUÊ

Có độ 2.000 thước đất, nhà xưởng, ở số 31, Quai Clémenceau.

Bán một nửa hay cho thuê. Hỏi tại 78, Phố Médicaments, Hanoi. 3634

Quảng thiệp hội. — Bản ước-lệ về nghĩa-trang và tang-nghi của ban Trị-sự đã soạn, mà đại hội-đồng ngày 15 Avril 1923 đã ưng thuận, nay quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã duyệt y ngày 11 Juillet 1923, chiếu theo nghị định số 20641, vậy có lời thông đạt để liệt-quí hội viên biết.

Còn thể-lệ về việc ký-táng ở trong nghĩa-trang ấy, đến ngày 19 Août này, lại có đại hội-đồng bàn định, rồi sẽ đăng báo sau.

Bọn phu rác. — Bọn phu xe rác đi đổ rác cho các phố ta thật là con toi com phí. Sáng nào hễ họ kéo cái xe qua phố rung đó một hai tiếng chuông thì ông kéo xe (phải, vì bây giờ nghề gì cũng là ông cả) cứ chạy như ngựa, ông cầm chổi với miếng sắt tây cũng chạy vỏ đàng sau vỏ vịt hốt đổi tí rác ở vệ đường, còn đống rác nào to thì mặc quách, đầy tử các nhà đem rổ rác đổ thì chúng cứ chạy mà lại mắng rằng sao không ngồi chờ, mà còn đuổi theo đổ gì. Người lớn thì còn theo đổ kịp, đứa bé lếch xếch đuổi xe không kịp thì đánh chịu. Mà nhận đổ thì chúng cũng còn chọn thứ rác mới cho đổ, như tro bay là rác mà dính đất thì tử chối, mà giấy vụn hay là những rượt gà vứt đi thì chúng vui mừng.

Còn ai để sẵn sọt rác ở cửa thì những phường lấy nó bẻ cả sọt của người ta mà vứt vào xe, đầy tử đuổi lấy lại cái để đựng rác thì chúng chửi, bẻ tui chúng ẩn hiếp đánh, có đứa đầy tử lớn thì sinh ra đánh nhau.

Thế mà chúng đi qua những phố Tây thì thấy gục đầu xuống sọt mà đổ không phải đợi ai sai bảo.

Tưởng những ông cai nào có quyền sai bảo bọn ấy cũng nên nhắc cho chúng biết cái việc của chúng phải làm thế nào cho thành-phố khỏi ta thán, thì chúng mới xứng với cái tiền công người ta cho.

Ng-thị-Ba lai cảo

Một cuộc du lịch không mất tiền. — Chiều mới rồi có một đứa trẻ tên là Văn-An 11 tuổi nhà ở Nam-định, xuống tàu thủy chơi mê ngủ thế nào tàu chạy được hồi lâu mới thức dậy. Sáng hôm qua, người làm tàu đã trình sở Cảm đã đưa nó về trả cho người nhà nó.

Xe ngựa dụng xe tay. — Sáng mồng bốn có một cái xe ngựa của một người khi lui buôn ở phố Duranton đang đứng ở trước sửa nhà tự nhiên lồng lên chạy phóng qua đường Carnot đụng phải một cái xe nhà của M. Lâm ở số 7 phố Đỗ-hữu-Vị. Xe hư hỏng xoàng, người không việc gì.

Xe ngựa dụng xe than. — Cũng sáng hôm ấy hồi 9 giờ 30, cái xe độc mã của một người Tây ở hàng Bún đe tên xã-tích Ng-v-Thiệp cầm cương đi tới đường Carnot đụng phải một cái xe nhỏ than, xe ngựa bị gãy cả hai tay, người không việc gì.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Quả cân giả. — Vừa rồi người ta bắt được mấy tên ở Nải đào được quả cân giả 100-200-500 grammes và một kilogramme trông rất giống và tinh xảo cũng như những quả cân ở bên Pháp mang sang vậy ; nhưng chỉ khác một điều là ba thứ quả nhỏ thiếu mỗi quả từ 20 đến 50 grammes và quả lớn thiếu hẳn đi 100 grammes, hỏi thì những người ấy nói rằng đúc thuê cho mấy người Hoa-thương để dùng vào việc buôn bán.

Ăn đá. — Tối thứ sáu, bấy giờ vào khoảng tám giờ rưỡi, ở đầu ngõ Navélamors và Quai du Maréchal Foch có đám Khách-trú ăn-đá nhau rất dữ dội ; nghe những tiếng « xì-lô-lô-á » của các chú ta thốt long trời lở đất. Các chú đánh toàn đồ thiết-khí như mã-tấu, dao phạng tả nhau ghê gớm, giá linh cảnh-sát bóp bò sông không mau tới dẹp ngay thì có lẽ đến án mạng. Thế mà cũng đã ba chú phải bị thương rồi. Sau hỏi ra mới biết chỉ vì sự sát-phạt nhau thế nào đó, cho nên mới thành chuyện lôi thôi làm vậy.

HÀ-ĐÔNG (Trúc-sơn)

Sao chậm quá thế ? — Nhiều người phàn nàn rằng các thư-từ và nhật-báo gửi về các miền nhà-quê thuộc tổng Lương-xá trạm Trúc-sơn thường bị linh trạm đưa chậm quá, đến nỗi lắm khi bị nhỡ việc chậm việc cũng chỉ bởi cái lười của kẻ chạy giấy mà ra. Thì-dụ như ở Hà-nội về Trúc sơn giá lắm chỉ hơn nửa giờ đồng-hồ, ở Hà-đông về Trúc-sơn giá lắm chỉ ngót nửa giờ đồng-hồ, thế mà giá gói một tờ báo hay một cái thư thì có khi phải chậm đến hàng tuần lễ vẫn chưa tới các làng về miền đó, thì cũng lạ thật !

Vậy các miền nhà quê, gởi giây thép đã không tiện, thì mà mỗi khi có việc gì cần kíp muốn gởi một bức thư lại thường bị chậm quá thế, thì bất tiện cho người ta biết chừng nào. Tưởng những kẻ có trách-nhiệm về việc đưa thư các chỗ thôn quê ai có tật lười như đã nói trên nay cũng nên cải tâm tính đi mà giữ cho trọn bổn-phận mới phải.

BẮC-GIANG

Mùa màng. — Vì nước sông Thương lên to, nên các xã ngoại đê lêu bị ngập lụt cả, nhà cửa đình chùa đều ngập đến mái ỉranh ; nhân thế mà mùa màng cũng bị ngập lụt cả, ngô, đậu, khoai, cả còn non, lẫn ba-giăng đã đỏ, đáng lẽ đến tháng tám này thì gặt, chẳng may bị nước tràn lên, hai bên cánh đồng chiêm mông mênh tựa bể ; nếu cứ ngâm độ ít lâu nữa không xuống cho thì chắc là bị thối cả, cái cảnh nhà nông thật là đau đớn về những cái tai hại bất ngờ này.

HÒA-BÌNH (Hương-sơn)

Gặp cọp ngay hiểm. — Tổng Cư-yên mới khuyết phó-tổng hôm 15 có bèn giấy quan trên sức bản tổng phải bầu người làm phó-tổng, thì trong tổng có độn dân ông Thổ Đạo ở sát chân núi Đà-mèn làng Đào-hoa thuộc về xã Kỳ-sơn. Khi đi bầu thì không việc gì, đến khi về đến gần làng Phương-thảo xã Kỳ-sơn, chỗ ấy hai bên toàn rừng rú, lối đi thì dốc, ở dưới đốc lại có một cái suối nhỏ, thì tự nhiên thấy hai con cọp, một con ra nằm giữa đường giương mắt lên nhìn người, còn một con nữa ở bên cạnh đường ngồi sổm lên và gio hai chân trước lên. Lúc bấy giờ các ông quan làng ấy định kỳ cực trong tổng kể đến 80 người, thế mà không làm gì được, may có quan làng xã Kỳ-sơn là con cả cụ chánh làng, đem 5 người lính đồng cầm súng ra giữa trước mặt hai con cọp mà bắn, hai con cọp chạy xuống bên dưới, lại bắn thêm 6 phát nữa trăng phải một con kêu

(Xem trong thứ ba, cột (hộ hai).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
NHIỀU KIỂU LẠ
Bảy kỳ-mã thượng hạng
Mỗi cái kèm có chữ đề quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá..... 5$00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2788

山 KHƯƠNG-SƠN 姜
Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-ĐIỂM
Hanoi, n° 29 Rue de la Soie, Tonkin

Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v.... bán buôn và bán lẻ.

Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tức-thì. Có gởi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).
2699

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương khu độ nghỉ dưỡng Bảo-Hà bội-tinh Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Rue.

Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 1 giờ
— chiều tối — đến 7 —
KHÁM BỆNH : Giá 1 đồng một lần
ĐẶT GIẤY LÊN-CHƯƠNG : Giá 1 $ 00
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32, cuối nhà số 230
2662

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điều nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ, Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
2562

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :

Nhà Bán-thuốc Ed Monthe có đăng-bộ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 56, Hanoi.

Nay kính,
Ed. Monthe,
56, Rue Paul Bert, Hanoi.

Savon Cadum
Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cùng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự mịn của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chắc cũng làm chốc lưỡi nóng, thì savon đó làm nhiều mỡ, chắc nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịn, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẻ khoắn.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị buội-bẩm bích lại, thì nó mọc ra u, nần cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da cuả ta được khoẻ khoắn và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm ích kém, gì người ta dùng nó không bổ chắc nào, mà lại lần bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

祥和裕·
YU-WO-TSEONG
Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
68, Rue des Cantonnais, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 268

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu mà hàng Ta; hàng bán buôn, không bán lẻ nó không gởi hầu mẫu đi cho mọi.

Hàng Tàu nó trường bán Trung-bao lâm ra, cho nên quí-khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác. Vì các hiệu đó cần phải buôn lại của bản-hiệu, nếu quí khách mua của bản-hiệu, thời là buôn tại gốc, bán tại ngọn. Vậy nên các quí-khách chiếu-cố mới nhiều, giá rẻ.

MUỐN BUÔN : Gửi thư bằng thời rất thật tiện, có sẵn giấy mẫu tại, chẳng phiền nên giá rất rẻ cho.

Nay cáo-bạch
YU-WO-TSEONG
3010

Tin nước lên xuống

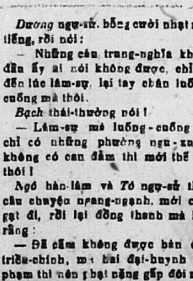
Trên sông Hồng-hà

	5 Août hồi 8 giờ	12 giờ	6 Août hồi 8 giờ
Lao-kay	78.00	78 00	77.90
Yên-bay	28 50	28.50	28 70
Việt-trì	14.37	14.38	14 35
Hanoi	9.87	9.89	9 89
Vạn-yên	8 40	»	8.20
Hòa-bình	6 40	6 25	6 20
Tuyên-quang	11.35	10.69	8 92
Phả-đoan	25 01	24.91	24 35
Phả Yên-bình	3 20	2.65	1.95

Trên sông Thái-bình

	5 Août hồi 8 giờ	6 Août hồi 8 giờ
Thái-nguyên	21.85	20.65
Lẫm	4.60	4.55
Phả Lạng-thương	5.90	5.79
Đáp-cầu	5.98	5.93
Phả-lại	4.11	4.11

Các ông chú-nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tây *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », Julien & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi.

VIỆC TRUNG-KỲ

HÀ-TĨNH

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời trân-trọng cảm tạ các cụ, các quan, các ông, các bà cùng các thân-hằng cố hữu, đã tỏ tình luyến ái, gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng-viếng và đi đưa đám thân-phụ, tổ phụ chúng tôi là :

Ông Paul NGUYỄN-VĂN-TRUYỀN
Án-sát hưu-trí

ta thế tại làng Trường-xuân, Hà-tĩnh, ngày 22 Juillet 1923 (tức là ngày mồng 9, tháng 6 ta) vừa rồi.

Trong khi tang-gia bối-rối có điều gì sơ-suất xin các ngài bỏ quá đi cho.

Cô ái tử :	Ng-văn-Vy Ng-đình-Nghi
Cô ái nữ :	Ng-thị-Thượng Ng-thị-Tin
Trưởng-hôn :	Lê-thị-Hoàn
Đích-tôn :	Ng-văn-Bảo
Nội tôn :	Ng-v-Nhân Ng-thị-Nga Ng-thị-Cần.

đồng gia quyến bái tạ.

QUẢNG-BÌNH

Bỉ tin. — Bản-quán được tỉ mỉ mừng rằng ngày 24 tháng 6 ta nầy quan Tuần-phủ Quảng-bình Vương tư-Đại làm lễ thành-hôn cho lệnh-ái là cô Vương-thị-Đào đẹp duyên cùng M. Ng v-Linh, giáo-học ở Bắc-kỳ.

Bản-quán có lời mừng quan Tuần Vương và cô dâu chú rể.

Việc Nam-kỳ

CẢI BẾ

Cường dâm. — Ngày 11 Juillet 1923, tại tổng Phong-phú, làng Mỹ-hương, thuộc về quận Cái bè tên Phan-văn-Vui làm đơn xuống quan chủ-quận mà xác rằng Thầy Đội Huỳnh-văn-Kiển thú tại Đồn Cái-bìa hãm hiếp đứa con gái nó là Phan-thị-Rõng mới 16 tuổi và lợi sang bịnh độc cho con nó nữa. Quan chủ-quận liền phái về cho thầy Bang-biện tổng Phong-phú lấy lời khai. Thầy Bang-biện bồi ra thì tên Phan-văn-Vui khai rằng : vì mắc đi buôn bán chẳng có ở nhà, nên khi nó trở về thì thấy con gái nó đau mề man coi rất trọng. Hỏi cớ tích làm sao, thì con nó khai rằng : Hôm trước cậu tôi là Đặng-văn-Thành làm mất giấy thuế thân, bị thầy Đội Huỳnh-Kiển bắt giải xuống Cái-bè. Bữa đó mợ dâu tôi mượn tôi đem cơm cho cậu tôi. Hai mợ cháu vừa đi bộ xuống tới làng Hòa-khánh kế gặp ghe thầy Đội giải cậu tôi ghé lại đó đặng tra xét đám chi, Tra hỏi xong rồi, cậu tôi biểu tôi trở về, nghe lời trở lại. Chẳng dè đi được chừng ít bước cậu tôi chạy theo kêu trở lại biểu xuống ghe về luôn thể. Nghe lời, tôi liền trở xuống ghe mà về. Nào ngờ đâu ghe đi vừa tới vàm Tà-lọt, tôi đương ngồi dựa cửa ghe., thình lình cậu tôi xô tôi vô cửa, liền đó thầy Đội nhảy lại ôm tôi toán vô ghe đóng cửa lại. Lúc ấy tôi đói la làng thì thầy Đội móc súng ra nói rằng: Hễ la tao bắn ! — Tôi sợ quá nên thầy làm sao phải chịu vậy. Chừng đó, đâu vào lối 7 giờ tối mà thầy làm chuyện như vậy... tới 4 giờ sáng mới đưa tôi về nhà. Qua bực mình tôi liền nóng lạnh. một ngày mỗi thêm. Thế mà cách ít bữa sau thầy còn qua nữa, tôi sợ quá liền chạy lại lối xóm mà trốn.

Thầy Bang-biện liền bỏ thầy gởi trong mình em thế nào thì thị Bông nói rằng gần chết, chẳng biết sao mà khai. Bang-biện tức thì dạy 2 người đàn-bà khám nghiệm, thì nói rằng thị bụng sệp xuống đầy mụn nhỏ nhỏ, còn chỗ đó, thì máu ra hoài.

Hồi xong, Bang-biện liền đòi Đội Kiển tra và dạy phải làm khai đặng thầy giải xuống Cái-bè mà nghe chắc sao cũng giải xuống.

Rát ở N. C. M. Đ.

(Xem trang thứ tư)

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiement en timbres-poste)

Nhiều ông gởi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Rượu-bổ-đào:
"TONIQUE TONKINOIS"
Có từ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo tinh tự-nhiên ta ra đây, chớ không nhờ cỏ mấy thứ thuốc vẽ những kinh le, làm như cỏ mấy thứ thuốc vẽ những kinh le, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-tới về sự chữa-khỏi

Ngày mồng 7 tháng năm. bên-bịnh Bình-định thổ ho, bên Mỹ-sắc phong lời chữa phê rằng :

Chữa sau đợi được phòng cần MONTÈS tại đây, có chỉ nên một thứ Rượu bổ đã dùng suy dụng qua rất hay, đồng nên gửi thêm, Prière que phải thì gửi cho qui được phòng chữ-dùng đã là thành-tiệt.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ nếu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-thật có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin coi tiếp theo ở trang thứ tư và bên cạnh.

56 6

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo há có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Bạch thái-thường thấy *Dương* ngự-sử nói những câu tỷ-ô khả-bỉ như thế, mới sức động cái lòng trung-nghĩa, không thể nhịn được nữa, liền nói :

— *Dương* niên-huynh nói câu ấy, thật không có khí-khái trượng-phu chút nào. Chúng ta ở đây làm quan, đều là thần-tử triều đình cả, đông tây nam bắc, tùy theo mệnh-lệnh, sao lại bảo là không ai dám đi. Nếu triều-đình giáng chỉ, sai đích-danh một người nào đi, còn ai dám từ-chối. Cớ như lời niên-huynh nói thì triều-đình hàng ngày đem đại-bổng đại-lộ : nuôi người, phỏng còn dùng được việc gì !

Dương ngự-sử bỗng cười nhạt một tiếng, rồi nói :

— Những câu trang-nghĩa khẩu đầu ấy ai nói không được, chỉ sợ đến lúc làm-sự, lại tay chân luống-cuống mà thôi.

Bạch thái-thường nói !

— Làm-sự mà luống-cuống thì chỉ có những phường ngu-xuẩn, không có can đảm thì mới thế mà thôi !

Ngô hàn-lâm và *Tô* ngự-sử thấy câu chuyện ngang-ngạnh, mới cố ý gạt đi, rồi lại đồng thanh mà bảo rằng :

— Đã cầm không được bàn đến triều-chính, mà hai đại-huynh cố-phạm thì nên phải nặng gấp đôi mới được. Mỗi người phải uống hai chén rượu đầy.

Nói xong, liền gọi người rót rượu. *Dương* ngự-sử ỷ cái lý không chịu. *Bạch* thái-thường đang bực mình cầm ngay lấy chén rượu, không đợi cho *Dương* ngự sử uống cạn, đã uống thẳng một hơi.

Uống xong, lại gọi người rót rượu, cầm uống luôn một chén nữa rồi nó! :

— Tiền-độ hay nói, nên phạt luôn hai chén. Bây giờ tiền độ đã xin chịu phạt mà uống rồi, còn *Dương* niên-huynh có chịu phạt hai chén rượu hay không, tiền-độ đây cũng không dám nài ép.

Dương ngự-sử mỉn cười mà bảo rằng :

— Sao niên-huynh cứ nói khi nhau thế, khi nào tiền-độ lại không uống. Tiền độ uống xong, lại xin làm thơ nữa.

Tô ngự-sử nói :

— Niên-huynh đã cáo bưng làm thơ thì nên mau mau uống cạn.

Dương ngự-sử uống cạn luôn hai chén, rồi nói :

— Tiền-độ uống cạn rượu rồi, bây giờ 3 đại-huynh đã muốn làm thơ thì xin cho đầu bài để tiền độ nghĩ.

Ngô hàn-lâm nói :

— Bất-tất phải tìm đầu bài nào khác nữa, cứ làm một bài thơ thường cũng là được.

Bạch thái-thường nói :

— Hôm nay tiền-độ không muốn làm thơ Ba đại-huynh có cao-hứng làm thơ thì xin cứ làm, tiền-độ không dự cuộc.

Dương ngự-sử nghe nói, liền cãi rằng :

— Nếu vậy thì *Bạch* niên-huynh khinh người quá lắm. Vừa rồi tiền-độ không làm thơ, *Bạch* niên-huynh bắt phải cùng làm, nếu không làm sẽ phạt rượu ; bây giờ tiền-độ muốn làm thì niên-huynh lại không làm. Thế là niên-huynh khinh tiền-độ không phải bạn làng thơ, không chịu cùng làm với tiền-độ. Tiền-độ dẫn bất-tài, nhưng cũng lạm dự là người đồng bằng thì có làm những-nhời mấy câu thơ chẳng ra gì nữa chưa đến nỗi đã điểm-nhục niên-huynh. Hãy giờ niên-huynh phải làm, nếu niên-huynh không làm thì là tự mình lại trái cái lệnh của mình. xin phạt gấp đôi là 20 chén. Dẫu có say chết nữa. niên-huynh cũng phải uống.

Bạch thái-thường nói :

— Phạt bao chiên rượu, tiền-độ xin uống, còn bắt làm thơ thì quyết không thể nào làm xong.

Dương ngự-sử nói :

— Đã tinh-nguyện xin chịu phạt thì cũng được !

Nói xong, trực khắc gọi người lấy chén rót rượu. *Tô* ngự-sử và *Ngô* hàn-lâm còn đang khuyên-giải thì *Bạch* thái-thường cũng ngay lấy chén rượu, uống cạn hai ba chén liền.

Dương ngự-sử lại gọi người rót rượu.

Ngô hàn-lâm nói :

— *Bạch*-thái-huynh không chịu làm thơ thì phạt một chén rượu cũng là đã rồi.

Dương ngự-sử nói :

— Không thể được ! nhất định phải bắt uống 20 chén !

Bạch thái-thường nói :

— Đối bao uống rượu, tiền độ rất lấy làm thích. Có quan-hệ chi đến niên huynh, mà niên-huynh phải nóng-nảy như thế !

Nói xong, lại tay cầm một chén đầy đầy toan uống. *Dương* ngự-sử cười mà bảo rằng :

— Vô-luận rằng niên-huynh thích hay không thích, có quan-hệ đến tiền-độ hay không quan-hệ đến tiền-độ, hãy xin niên-huynh cứ uống đã 20 chén.

Nói xong, lại gọi người rót rượu. *Bạch* thái-thường uống luôn 4 5 chén đầy. *Bạch* thái-thường đã ngà-ngà say, lại đang tức-khí về nỗi *Dương* ngự-sử ngồi ở bên cạnh cứ nói lôi thôi mãi mà giục bắt phải uống.

Bạch thái-thường cố uống thêm một chén nữa thì thấy lão-đảo cả người, không thể gượng được, mới đi ra cái giường kê ở phía sau bình phong nằm ngủ. *Dương* ngự-sử cũng chưa chịu thôi, lại đứng dậy chạy đến kéo dậy.

Tô ngự-sử liền can-ngăn mà bảo rằng :

Bạch niên-huynh uống say quá, uống luôn 5, 6 chén đầy, phạt thế cũng là đã. Thôi, hãy để cho ngài một giấc !

Dương ngự-sử nói :

— Nhưng sao hay cãi gàn, nhất định phải bắt uống cho đã, không tha một chén nào !

Ngô hàn-lâm nói :

— Muốn phạt người thì chúng ta phải làm thơ cho xong. Bây giờ chúng ta chưa làm thơ, mà chỉ đi phạt người là nghĩa làm sao !

Tô ngự-sử nói :

— Nói thế là rất phải !

Bấy giờ *Dương* ngự-sử mới chịu ngồi xuống, rồi nói :

— Vâng ! xin theo lời hai đại-huynh mà làm thơ cho xong. Khi thơ thành rồi, nếu *Bạch* niên-huynh chối say không uống thì tiền-độ sẽ tuốt tử đầu trở xuống !

Nói xong, ba người chia nhau giấy bút, rồi ngồi nhìn bốn cảnh rung đùi nghĩ thơ. Lại nói chuyện *Bạch* thái-thường từ khi phụ-nhân tạ thế rồi, tính không mua hầu mua thiếp chi cả, bao nhiêu công-việc trong nhà, đều một tay nàng *Bằng-ngọc* chủ trương. Dẫu *Bạch* thái-thường có việc gì ở ngoài, cũng tưởng công tiêu-thu thường-lượng.

(Còn nữa)

SAIGON

Xử vụ đánh chết người. — Hương-sư Nguyễn-văn-Nhiên ở xóm Giồng-ông làng Thanh-phước, chứa một sòng bài cào, bắt 25 Mars 1923, hai tên Lê-văn-Tỏ và Phạm-văn-Suôi có đánh bài trong lúc ấy. Tỏ thì thua hết một đồng bạc, còn Suôi thì ăn được một đồng sáu.

Lối hai giờ chiều, Suôi lại gần nhà Mai-văn-Chắc chơi thì nó gặp Tỏ. Tỏ hỏi mượn hai xắc đặng trả tiền rượu cho hương-sư Nhiên, Suôi không cho, Tỏ mắng chưởi đến đâu, Suôi không nhịn. Bèn đấu cà chưởi, sau lời đánh đấm đánh cá. Đánh tay rồi tới đánh bèo. Suôi thì lẹ làng và không say, cho nên đánh trúng Tỏ nơi sọ một bèo. Tỏ xiểu xuống liệt tới nhà Mai-văn-Lường. Nó bị bốn vít nơi sọ, mà hai vít bị bể xương, máu chảy ra lai-láng làm cho anh ta phải chết.

Hồi chứng cớ không rõ ràng. Suôi khai Tỏ đánh nó trước nên nó bị hai vít nơi tay trái. Trong lúc đó thì có Mai-văn-Lường, Mai-văn-Chắc và Võ-thị-Mực ở tại đó. Suôi quả có đánh thiệt cách dữ tợn không thể gì chối cãi.

Suôi không có tiền án, và tánh hạnh tốt, còn Tỏ theo lời làng khai, tánh hạnh rất xấu.

Tòa kêu án:

Phan-văn-Suôi được tha bổng.

Vụ cường-dâm và cướp của. — Ngày 31 Janvier 1923 Lâm-thị-Tùng, Lâm-thị-Lăng và Đỗ-thị-Tâm ở làng Hòa-hội đương câu cá. Có hai tên Cao-mên đến hỏi câu được nhiều chăng, mà mấy đứa đó thấy bộ hai đứa Cao-mên dị binh nên sợ chạy. Hai tên ấy rượt theo bắt được con Đỗ-thị-Tâm mới có 15 tuổi, kéo dem vô rừng thay phiên nhau mà dâm hãm.

Hai tên Cao-mên này tên là Danh-Som và Nu kêu là Non, là tù ở khám Tây-ninh trốn ra trú ẩn trong rừng.

Lúc ấy thị-Tùng và thị-Lăng chạy về tri hô cầu cứu. Người chạy tới mà kiếm không được, thị Tâm nghe người kêu mình mà không dám ra, là vì hai tên Cao-mên đưa dao ngay họng nó mà hâm dọa, thị-Tâm bị chúng nó đem qua rừng khác, để cho Nu giữ, còn Danh-Som thì lo đi ăn trộm trâu, thị-Tâm thừa lúc Nu ngủ mê trốn về. Chẳng bao lâu chúng nó đón giựt xe-bò của Huỳnh-văn-Cương chở Cao-thị Yên và ba đứa nhỏ. Nu thì cầm súng sáu giả, còn Danh-Som thì cầm dao. Chúng nó trói Huỳnh-văn-Cương rồi tóm hết đồ trên xe-bò một cái hòm-li quần áo, hai cái nón một chiếc cà-rá và ran cắt, rượu, cá, hết thảy giá đặng 60 đồng. Nó mở trói cho Cương đặng có cởi lấy áo, mà Cương sẩy được chạy khỏi, tuốt qua Xóm vinh cầu cứu. Nó bị Danh-Som đập hết vài héo nơi đầu. Quân ăn-cướp tóm thâu tài vật rồi trốn mất.

Đến bữa 9 Février chúng nó mới bị bắt.

Danh-Som chịu thiệt không chối cãi, còn Nu bị giam chết trong ngục.

Lương-y khám nghiệm thì quả thị-Tâm có bị dâm hãm.

Danh-Som có bị án trước một năm tù về tội ăn trộm trâu, chưa mãn mà nó vượt ngục trốn ra.

Theo lời người ta khai thì tánh-hạnh Danh-Som xấu lắm và hay say sưa.

Tòa kêu án:

Danh Som hai mươi năm khổ sai.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu dầu nai)

Bệnh hao máu, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Bổ tâm cho kém lần chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bổ bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa không khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh giáp, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Đàn bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.

Các ông bác sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt đã chữa khỏi bệnh cho hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn, đa Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiễu thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo

NAM-THỊNH, Tailleur

SOIERIES NOUVEAUTÉS

6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2015

MUỐN BÁN

Một cái xe độc-mã cao-su bánh gỏ thực đẹp đàng sau có ghế cho bồi ngựa ngồi

Xe và cương còn mới nguyên

GIÁ HẠ

Lại hỏi: 7, Bd Bobillot, Hanoi

2089

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 cr (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẮN-CỐT

THUỐC PHÁP — Ở PHÁP QUỐC LẤM

Trữ tại: 6, Rue de Pu-de-la-Paix, PARIS

Cũng có bán tại: Ets. M. CHASSAGNE, Pharmacien, Hanoi, L. DOLLFUS, Pharmacien, Haiphong, và các hiệu báo chí khác.

脊醫林桂張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh tổ ĩ) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cơn đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, nhưng cũng vì dụng tâm nghiêm-cẩn một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thời những nắt mụn lo-kỳ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAM

M. Phố Hàng Buồm. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 6 giờ.

Cần tính xa đều xin hẹn trước.

Tâm tờ xin trở lời ngay.

2035

興同梁

Kính trình cô các quí-khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên chế về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cải-chế các kiểu vòng, chiếu, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế, nên quí khách tiếp dùng, nhân dịp sắp ngày tết cả đến nay, bản-hiệu mới nượm được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sắng bán thứ mặt kim-cương, chân chân, ngọc-thạch, ngọc lục, kim sa, hổ-phách, san-hô, mã-não, và mặt ngũ sắc vân vân, đủ cả các thứ, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới cả ra, trông rất là ngoạn mục.

Xin mời các quí-khách quá bộ lại xem, có mua hay không, bản-hiệu lúc nào cũng có người để tiếp rước các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING

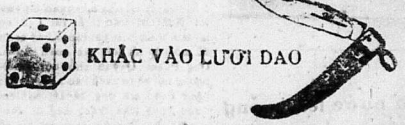
Dijoutier

61, Rue de la Soie. Ấc (Wonkin) HANOI

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được hiểu rõ rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ bổ ông có tiền gửi theo giấy mua thì báo quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng mốt tháng tây trở đi cho gọn.

CÔ THÌ CÓ CÒN CÁU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie Lyon

2004

CỬA HÀNG MẪN-KHÁNH

Kính trình các Ngài,

Tôi mới mở một cửa hàng thợ may và khâu giầy tại đây, hiện là MẪN-KHÁNH. Vậy có vài hàng bộc-bạch cùng các ngài trong công thương giới giúp tôi trong lúc sơ đầu bỡ ngỡ, ngõ hầu cạnh tranh với người ngoại trong chốn thương trường, cho về vang cảnh Hàng chồi Lạc ở nước người; hoặc may quần áo tây, ta; hoặc gửi hàng tại-hoa cho ăn hoa-hồng; hoặc muốn cần đến thứ hàng gì hay hỏi-han sự gì ở đây, xin viết thơ tôi biết. Tôi xin hết lòng hoan nghênh và cảm tạ.

MẪN-KHÁNH, *Tailleur et Cordonnier*

Fort-Bayard, Kouang-Tchéou-Wan, Chine.

2010

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thưa các quí-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vị giá bạc cao 8 quan năm chắng tôi xin hết giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không hết thời xin biểu cái kính giọng vàng và hộp xin xem như sau này:

Đồng hồ đeo tay chiếu tối thấy giờ		giá trước	bây giờ
— 1d	số kiểu ly	— 6 00	— 3 00
— 1d	kim thép và kim vàng	— 4 50	— 2 50
— 1d	vuông thược xinh	— 5 20	— 4 20

Đã các quí khách chiếu cố cho 2 cái mà không hết giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đẹp mới và 1 cái hộp kính aluminium vỏ cả tiền nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

69, Phố hàng Ngang. HANOI

2040

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

TỪ THỨ TƯ 1er CHO ĐẾN 10 AOÛT:

Bán chiêu khách những đồ dùng để rửa mặt nước hoa, mũi-soa, mũ, giầy, đồ khâu, đồ làm bếp, đồ vệ-sinh, các hóa-chất, đồ điện

Gian bán đồ ăn và gian bán rượu

BÁN CÁC ĐỒ MỚI SANG KỲ TÀU VỪA RỒI

Xin xem giấy khai giá hàng cùng chỗ bầy hàng

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan (tiền tây)

Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Đóng chai lớn — Đóng chai nhỏ

Ướp đá — Ướp nước đá mẫn

ĐẠI-BIỂU:

Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères

Ở tỉnh Fanman là ông Kock-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

2004

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vấn vào... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

55, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Gò-đa và bờ Hồ-khẩu trong sang

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, cắt tối và hợp cách vệ-sinh.

Bản-hiệu mới có thứ mũ « CHAMPAGNE » để tàn đầu hát đội tới mỗi ống là 4$40.

Nay kính cáo.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)